

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
05 Şubat 2025
Tarih :
Sayı : 951

10/2335

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1940'lı yıllarda İzmir'in Gaziemir ilçesinde faaliyet gösteren bir fabrikanın atıklarından kurşun üretilmeye başlandı. 1980'li yıllara gelindiğinde ise kurşun fabrikasının yaydığı koku ve atıklardan şikayetler baş gösterdi. Ancak konuyla ilgili uzun zaman herhangi bir adım atılmadı. 2012 yılında ise o dönemde nükleer konusunda yetkili kurum olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), fabrika sahasında Europium-152 (Eu-152) radyoaktif kaynaklı atık olduğunu tespit etti.

Gaziemir'de radyoaktif bulaşıklı atık tespit edilmesinden on yıl sonra ilk resmi adım atıldı ve bir firmanın alanı temizlemek için hazırlık çalışmalarına başladığı duyuruldu. Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK), 08.03.2023 tarihinde Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında mezkûr alanın çevresel iyileştirme faaliyetlerini yürütmek üzere EKOVAR Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depolama İnş. Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ye yetki verdi. NDK'ya sunulan iş-termin planına göre radyoaktif kirliliğin giderilmesi işlemlerine 2023 yılı Ağustos ayında başlanacak ve çalışmalar 2024 yılının Haziran ayında tamamlanacaktı.

Ancak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı EKOVAR şirketinin Çevresel İyileştirme Planı ve İş Termin Planında eksiklikler belirlemiş; bu eksiklikler 02.04.2024 tarihinde giderilmiştir. Akabinde şirket 24.7.2024 tarihinde çalışmalarına başlayabilmiştir. Fakat çalışma esnasında gaz emisyonu ortaya çıkınca ertesi gün çalışmalar durdurulmuştur. Bölgede iyileştirme çalışmalarına ne zaman yeniden başlanacağı hakkında yetkililer bilgi vermemişlerdir. Bu nedenle, fabrika sahasında radyoaktif kaynaklı atık tespit edilmesinin üzerinden 12 yıl geçmiş olmasına rağmen hala bir arpa boyu yol katedilememiştir.

Konu iki açıdan önemlidir. İlk olarak, radyoaktif atıklar temizlenememekte ya da yok edilememektedir. Sadece dışarıya ışın yaymaları önlenerek saklanmakta ve gömülmektedirler. Bu nedenle Gaziemir'deki kurşun fabrikası sahasında radyoaktif bulaşmış tonlarca atığın ayrıştırılması, bölgeden uzaklaştırılması ve gömülmesi uzmanlık gerektiren bir iştir. İkincisi, ülkemizde faaliyete geçmiş bir nükleer santral olmamasına rağmen İzmir'de nükleer santral atığı ortaya çıkmış olması, bu atıkların Gaziemir'e kaçak yollarla geldiğini göstermektedir.

1979 tarihli Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye 2005 yılında yapılan ve Türkiye'nin 24 Nisan 2015'de onayladığı değişiklik sonrasında, sözleşmenin beşinci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi şöyle demektedir:

Bir Taraf Devlet nükleer maddelerin herhangi bir hırsızlık, soygun veya diğer her türlü yasadışı yoldan elde edilmesi veya bu hususlarda ciddi bir tehlike ile karşı karşıya kalması hallerinde, ilgili görebileceği diğer Devletleri en kısa sürede bilgilendirmek için gerekli adımları atacak ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nı ve diğer ilgili uluslararası kuruluşları, uygun olduğu takdirde aynı şekilde haberdar edecektir.

Bu bağlamda, Gaziemir'de ortada olan nükleer atıkların nereden, hangi yollarla ve kimler tarafından getirildiğinin; Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye göre Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'na ve ilgili olabilecek devletlere ve uluslararası kurumlara

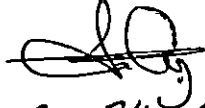

bildirim yapılıp yapılmadığının ve mezkûr bölgeden çıkarılacak radyoaktif atıkların nerede saklanacağını tespiti için Anayasa'nın 98. Maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereği Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.
15.10.2024

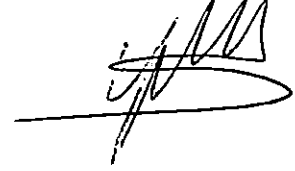
Asker GENÇ

Kayseri M.

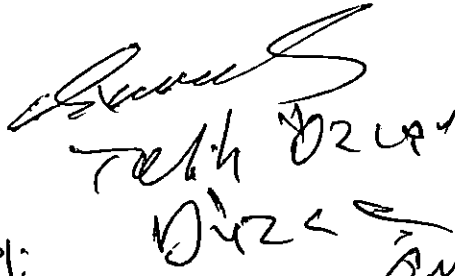
Av. Aliye Coşar
Antalya M.

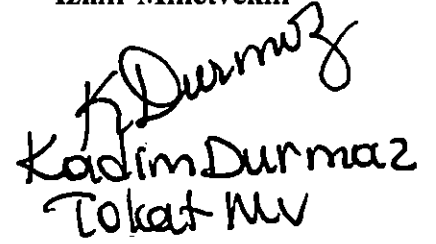
Yüksel Taşkın
İzmir Milletvekili

Deniz DEMİR
Ankara Milletvekili

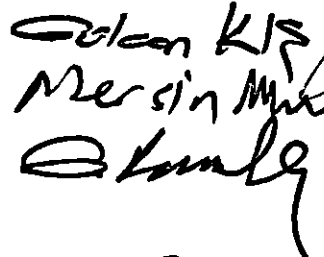

ÖZCAN

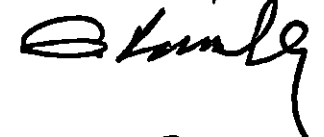

Kadim Durmaz
Tokat M.

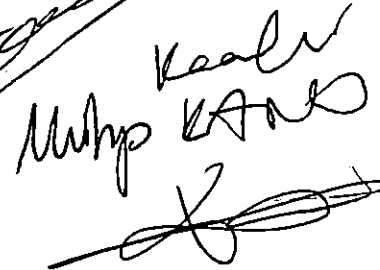
Murchoyat Altın Kayaççı
Bursa M.

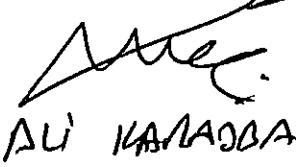
Selcan KIS
Mersin M.

Ömer Fethi Goner
Alanya

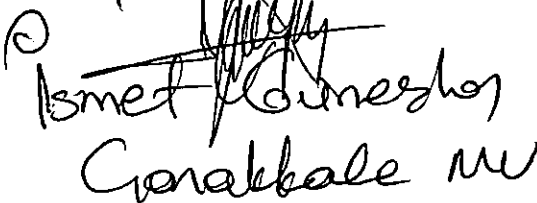

Keleş
Muhşir

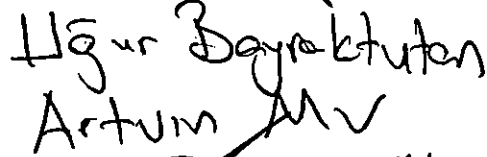

Ali KARADAĞ

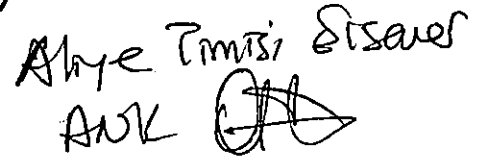
USA

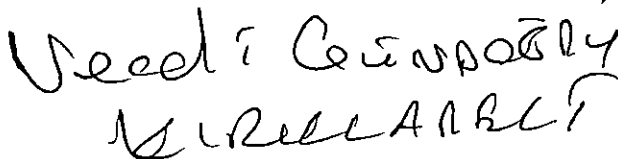
İsmet Kömürcü
Çorakale M.

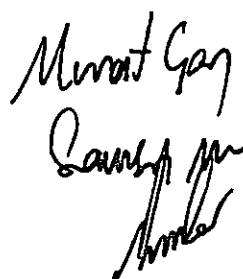
Hüner Bayraktutan
Artvin M.

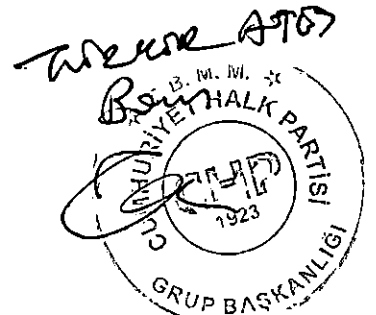
Aliye Timsi Ertaner
ANKA

Vedat ÇENPAZ
KIRSELA

Murat Çay
Samsun

854, sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]